

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 20.
15. meje.

Lětnik 8.
1898.

Szerbiske njedzelske logjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Esmolerjez knihciziscezerni w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 nr.

R o g a t e.

Mat. 5, 48.

„Teho dla dyrbicze wy dokonjeni bycz, runje jako tež wasch Wótz w njebjesbach dokonjany je“, žada wot naš tón sbóžnik w šwojim předomowanju na horje. „Ale to je tola wěseze psche wjele žadane; to tola žadny čłowjek dopjelnicž njemóže“, myšli drje nětotryžkuliz, kiž słowa Jesurowe słyschi abo čžita. Kak steji nětko s tym? Ze temu tak? Dajeze nam słyshecž.

Jesuž je do našeho texta wo lubosčzi a šmilnosčzi rěčal, kotruž dyrbinu wopokasacž šwojemu bližšemu, a to niž jenož pshecžiwu pshecželam, ale tež pshecžiwu nje-pshecželam a nje-pshecžiwnikam, haj pshecžiwu tym šamo najbóle. A temu pschida wón nětko to napominanje: Teho dla dyrbicze wy dokonjeni bycz, runje jako tež wasch Wótz w njebjesbach dokonjany je. Duž placzi jeho žadanje wošebje w nastupanju tamneje pschisłuschnosče lubosče, kotruž je nam runje na wutrobu položil.

Alle wyšoke, jara wyšoke žadanje tež pschi tym wo-
stanje. Dokonjeni bycz w lubosčzi a šmilnosčzi a miłosčzi runje tak kaž tón Wótz w njebjesbach — šawěrnje to je ežežki nadawł. Alle tola je rt teho jón nam pschikasał, kiž možesche šam wo šebi prajicž: ja šym tón pucž a ta wěrnosčž a to žiwjenje, rt teho, kiž běšche šamlutki bje wschitkimi čłowjekami žyle dokonjany a kiž je žyle wěseze najšlepje wjedžal, šcho ma to na šebi: dokonjany bycz runje tak kaž tón Wótz w njebjesbach.

A wopravdže běšche nusne, šo tón sbóžnik šamo tajke wyšoke žadanje postaji. Pschetož wot žaneje kšesčžijanškeje pschisłuschnosče njemyšli čłowjek lóžo, šo ju doščž dopjelni, dnyžli wot pschisłuschnosče lubosče. Šdyž šmy na jonym našchich bližšich, kiž je nam luby a drohi, něšcho dobre čžinili — hdyž šmy šušodej, kotrehož je nješbože trječilo, kotremuž je škót špadał abo dom šo wotpalil, s nēcžim podpjerali —, hdyž my šmy šo s pshecželom, kiž běšche nam šle šlowo prajil, a na kotrehož šo teho dla roz-
hněwachmy, šašo wujednali — s dobom wotuczi w naš šamoprava myšl: nětko šym ja šo tola jako jara dobry kšesčžijan wopokasał, nětko šym ja tola pschisłuschnosče lubosče prawje dopjelnil a Bóh dyrbi mi to šaplacžicž.

Šlajcze: psched tajkim bludom chze nam šenjesowe na-
pominanje wobarnowacž: „Wy dyrbicze dokonjeni bycz runje jako tež wasch Wótz w njebjesbach dokonjany je.“ Wone chze naš potom pschezo šašo dopomnicž: Šchož wy šeže hacž dotal na škuttach lubosče čžinili, to běšche mało doščž. S tym nješcže wy hišcže s molom to čžinili, šchož wy čžinicž winoježi šeže a čžinicž móžecze. Wo-
hladajcze na teho Wótz a w njebjesbach! Lubuje wón tež jenož tych, kiž jeho lubuju? Čžini wón tež jenož dobre tym, kiž šu jeho pshecželjo? Wodawa wón tež jenož juntrócž tym, kiž šu na nim šhřěšchili? Šlajcze, dokonjeni kaž wón dyrbicze bycz w lubosčzi a šmilnosčzi a miłosčzi.

Alle je móžno, to šenjesowe žadanje wopravdže do-
pjelnicž? — Na šemi wschak hišcže dospoluje niž. Alle chžyli my teho dla myšlicž: „nětko, hdyž ja tamny wyšoki

wotthynjenu kónz tola dozpicz njemóžu, njecham tež wo to ƚo prózowacz", bychmy ƚo cźłowjetej runali, kotryž myšli: dofelž ja jako jednory muž tola žadyn kral a žadyn fěršchta na bohatstwoje a mozy ƚo scźinicz njebudu, njecham tež do zyła dźelacz a prózu naložicz, ƚo bych ƚebi nęschto saƚkuzik; to mi tola niczo njepomha. —

Nę, jenož potom smęjemy tu prawu, Bohu derje spodobnu luboscź pscheczimo blišchemu we wutrobje a budžemy w tym roscź a pschibjeracz, hdyž my ƚami ƚebi wschędnje Anjesowe žadanje psched woczzi dźeržimy: wy dyrbicze dofonjeui bycz runje jako tež wasch Wótz w njebjębach dofonjany je.

A chzemy-li dobry pschiklad męcz, na ƚajke waschnje my ł dopjelnjenju teho žadanja pschezo bliže pschińdzemy, trjebamy jenož na teho sbóžnika pohladacz, kiž bęšche ƚam węcnije dofonjany w lubosczi, runje tak ƚaž tón Wótz w njebjębach. Wón je sawęcnije ƚwojich njepscheczelow lubował, je tych, kiž jeho poklęjachu, požohnował, a ja tych, kiž jeho franichu a hidžachu, ƚo modlił. A budžemy my ƚhutnje ƚo prózowacz, w tym ja nim ƚhodžicz, a budžemy my jeho wo jeho pomoz ł temu prošycź a te hnadne ƚrędku, kotrež wón nam poskicza (jeho ƚwjate ƚowo a ƚakramentaj) pilnje wužiwacz, potom budže wón naschemu prózowanju tež žohnowanje a wuspęch wobradžicz, a my wote dnja do dnja dale na puczju wuřwjećenja a dofonjanoscze pschińdzemy.

Tuto pał je, sčtož ƚebi luby njebjęski Wótz wot nař žada. Zyle dofonjaných, runje tak ƚaž wón ƚam, budže wón nař scźinicz, hdyž my po pobožnym žiwjenju a sbóžnym wumrjeczu ƚmęmy sańcz do njebjęskich wobudlenjom.

Hamjen. Handke=Krejbanski.

Jakne wofno.

(Wotraczowanje.)

Maršyna ƚmjercz bęšche drje tež Hanžinu wutrobu pohnuła, dofelž bęšche tale pęcna holcźta stajnje jeje lubuščt byla, kotremuž bęšche někotry kusť zokora do hubki mješ bęle jubczi tykla. Tola ničto njedyrbjesche wo tym šhonicz, ƚo je ju to ƚrudžilo, a ƚo by mohla někoho troščtowacz, ł temu ƚo wona njebęšche narodžila. Tola ƚa to bęšche ƚo hižo rořkudžila: wona chzysche Maršyn ƚschizil na row stajicz dacź, na nim dyrbjesche jeje mjeno se ƚlotymi piřmikami ƚaryte bycz. Zyle ƚradžu chzysche wona to cźinicz a ničto njedyrbjesche wo tym šhonicz, ƚo je wona to cźinila.

Hana wschał ƚo ł nej rořumi; ł ƚłowu pokiwnywschi ƚlubi wona, ƚo chze ƚo nětko sawęcze ł męrej podacz.

Bórny bęšche tež ƚwęza wuhajnjena, a stražnik, ł nowa wjeb pschekhodžujo, njenadenidze wjazy jařneje ƚwęzy w starej ƚhęžzy.

Młłowojty džen seřhadža na druge ranje; bęly mřoš kryjesche hona a ƚahrody, runje posbęhowachu ƚo stolpy kura ł wuhenjow delefa wo wřny do młodeho ranja. Hanine tři dźęczatka bęchu hižo dawno wozucžile a bęchu ƚwoju ranšchu poliwo ƚeschlapale; wone bęchu cziče a jim bęšche ƚwjatocźnje wokoło wutrobny; męjesche ƚo tola dženřa jich Marřka ƚhowacz, a macz bęšche porucžila, ƚo maja wšch tři ƚobu na pschewodjenje hicz a ƚo maja hladacz, ƚaž ƚo jich ƚotřicźta do posłednjeje komorki pokhowa.

Jan bęšche hižo do blisťeho lęša dobęzał po jędline halosy; ł nich chzysčtej macz a Madlenka węcny wicz, ƚo bysčtej mały ƚaschcz wupyschiloj. — Raschpor bęšche ƚo wonka na ƚhęžku slehnył a rymřasche twjerdu ƚčorcžicźku, kotruž męjesche hiščcze wot wčera w ƚafu, a hladasche na ƚwój dych, kotryž jako bęla mřocžalka do šmneho ranšcheho powętra řahasche, Raschpor męjesche pódla ƚłowu polnu se wschelakimi myřlemi. Semu njechasche ƚo najradšcho ƚobu hicz na pschewodjenje a na kerchom, jemu ƚo řta, řpominajo na to, ƚo dyrbi Marřka tam dele do cźęmneje, ƚhlódnęje semje, a ƚo budža tajku czeřku, drobnu pjerščcz na nju seřřpacz, ƚo njebudže wjazy módre njebo a lube Wože ƚłoncźko wohladacz; duž

dha chzysche ƚo radšcho dale na twjerdu řchulřku ƚawku řynncz a licžicz, cžitacz a piřacz wuknycz.

Macz sawoła Raschpora, dofelž njemóžesche na nihdy wuczeřpicz, ƚo něčto lęnika paře. Sařo dyrbjesche nimo ƚaschcza ł morwej ƚotřicźku. To ƚo jemu rad njechasche a teho dla bęšche ƚo tež ƚradžu won psched ƚhęžu męł. Teho polne, czeřwjene mješwoczko ł pęcnymi dólczkami ƚo tež do zyła njehodžesche do blisťoscze řmjercze. Spodžiwnje bęšche na Raschporta pohladacz, ƚaž ƚo wón, ƚłowu ł scźenje wobrocženu, nimo Marřki męjesche. Wřchi žiwjenju bęšche ƚwoju Marřku tať lubjerad męł, a hdyž bęšche wona se ƚwojimaj rucžkomaj jeho ƚa włóřki pschimala, dha bęšche wón smęrom ředžo wostal, tež hdyž jeho to bolešche. Tola w řmjerczi wón wo nju njerodžesche, a na blędej, włóřkowej rucžzy njemóžesche wón ani pohladacz.

Nętko pschińdže tež Jan domoj. Wulki walczł njeřesche na řhribjecze. Njemęnesche, ƚo mohł wón pschewjele pschinjecz ƚa morwu řotřicźku. Madlenka wřa jemu wal ł řhribjeta a bórny bęchu węcny nawite, a semja ł haložkami pokladžena. Sczeřku, po hórzy dele do wřny wjedžazu, bęchu wčera hižo ł pęckom pošřpali; dženř pokladžechu ju hiščcze ł haložkami. To bęšche nětko ƚa Hanu pucžil bolosčow a řrudoby.

Dwaj mužej se řuřodstwa njeřeschtaj ƚaschcz. Bęšchtaj to řhudaj lęřnaj dźelaczerej. Sa ƚaschczikom dźęchu najprjedny tři dźęczi, Madlenka řredža mješ bratromaj; ƚa nimi dźęšche macz se starej Wamschcz Hanžu ł dolřim řjom. Bęšche to dživne pschewodžęřtvo w spodživnej řarowanřkej drařcze. Hana bęšche ƚebi ƚwoju cžornu węcrowansku drařtu woblekta, tu bęšche ƚebi we wřchej řhudobje hiščcze řdžeržala, ale řblędnęła a řwjetknyła bęšche tola ł lętami. Madlenzyn bęšche cžorne rubiřkto wokoło řchije řwjasała. Šólžaj bęšchtaj w ƚwojimaj módrymaj njedžęřřimaj roporeřkomaj a Hanža bęšche ƚebi cžorne a bęle rubiřkto na ƚłowu wodžela; bęšche ł najmjęnřcha pol řta lęt stare a řidžane. Sčtož bę na nim řidžane bylo, bęšche seřčotknyło.

Esu wę, se wšchęmi řwonami ƚo Marřzyn nješwonjesche; ƚa to bęšche wona hiščcze pschemała a psche — řhuda byla. Sčto tež wo to! Tótka řwonjesche řwónczł řwjatocźnje a te tři dźęczatka ƚlakachu, ƚo mohł ƚo nad nimi řmilicz. Raschpor ƚudžesche ƚo tať jara, ƚo jemu macz ruku wokoło řchije položi a jeho ł ƚebi sečeze.

Řararjez řnjes bęšche pscheczimo wšchęm jara pscheczelniny byl, bęšche wšchęm ruku dal a řždęmu řłowczko troščta prajil. Raschporej bęšche ł ruku jařne włóřki pomajtał.

Nętkł stejachu hiščcze řřchi rowczku, hđžež bęchu telko luboscze a tať pęcne žiwjenczko pokhowali. Dha pschistupi starý wuczeř ł nim. Wón bęšche hižo na wumjenku a jeho czeřczachu wřchitzny, kotřiz bychu hdy řřchi nim na řchulřkej řawzy řydali. Mnohe řastojnřtwa pał wón tola hiščcze řařta, řařtojnřtvo řhostanja a troščtowanja, ƚaž bęšche runje řřebne. Tu řdasche ƚo jemu posłednje najlępje naložene, wořebje teho dla, ƚo bęšche jemu Hana stajnje luba řchulerka byla, kotraž njebęšche jenož ł ƚłowu, ale tež ł wutrobu wuknyła, a tajke bęšche řtajnje najradšcho męł.

Najprjedny sečeze ƚebi cžapku a wuspęwa cziči „Wótče nasch“. Potom wřa wón Hanu ƚa ruku a miłotasche tať dživnje se ƚwojimaj jařnymaj, mólczřimaj woczomaj, ƚo ničto prawje nje-wjedžesche, hacz ƚlaka abo ƚo pošmwękuje, tež póżerasche nětať, jako by najprjedny něščto ł huby dele dyrbjalo, potom řarjekny ł jara miřym hłóřom: „Hanka“ — tať řęřasche jej pschezo hiščcze wot řchulřteho cžasřa řem — „řym derje widžal řwęzu w twojim wofnje, zyle posdže ƚo hiščcze tam horka w twojim wofnu řwęcžesche! Tehdom řym tebi moje myřle pólřal a řym Boha lubeho Anjesa prošřyl, ƚo by tebi jandžela troščta pólřal, ƚaž je jeho do Wethsemany pólřal! Njehladamy tu do wuřkeho rowczka runje tať, jako Marřa Madlena, hdyž psched řtajnym ƚlakanjom njemóžesche ƚwojeho Anjesa a Sbóžnika wohladacz. — Posdžišcho bę ƚa nju wotewřjenu row runje ƚaž jařne wofno, ł njeho hladachu lube Wože jandželki a řiwachu jej a řęcžachu jej spodživne řłowa. — Ty, Hanka, tónle rowczł dyrbi tež tebi ł jařnym wofnom bycz! Š njeho hlada twoja Marřka a řiwa tebi se řwojej řudžerjowej hłojczku a řęřnje: „Sčto dha ty tať ƚlacžesč, moja luba, luba maczi! mi je wopravdže derje!“ Esy drje tola řřchi wšchęm ƚlakanju twojeho Anjesa a Sbóžnika wohladacz mohla, sčto? — jeli ƚo řy teho wuhladała, potom pschińdže to ł tym jařnym wofnom zyle wot řamo! — A, sčtož chzysch prajicz, dženřa tať psched wjecžorom, hdyž řmęřki padaja, pschińdu hiščcze

raš t wam horje, potom chzemy hebi stari a mladzi kherlusch
sanjescz, wesch to hischcze, kaz hym hebi w schuli saspewali: »Sa
i njebeš dele« — abo: »Jesuh moja nadzija« — woboje
jenaf rjenje a peknie. Dha dyrbi ho nam wutroba a duscha ros-
šwettlicz! a hlej, jašna duscha a jašna wutroba stej hischcze
i molom lepschej dylzi jašne wokno! Ty mi hižo rosumisch!“

Esso lubošnje požmewkawschi, pokitwy wón wschitkim a
wschitzu džechu i czicha domoj.

(Potraczowanje.)

Barla ta najkrafnišcha.

W sczenju šwjateho Mateja pišane steji: „Wospjet je njebieške
kralestwo podobne kupzej, kiž drohe parle pytašche. A jako jenu
jara drohu parlu namaka, džesche wón a pscheda wschitko, schtož
mješesche, a kupi tu šamu.“

Wot naš daloko we Włóstej,
Mjes horami wyšoko,
Wošadki tam ewangeliške
W pobožnosći žiwja ho.

Evangelion jich wótzow
Něhdy Wadka wučesche,
Duž, waldenska ho ta czrjódka
Ho nim nětko mjenuje.

Waža hej tam Bože šlowo,
Bibliju rad czitaja,
Esmedca: „Ta je najkrafnišcha
Barla Božoh' kralestwa.“

Woni, i žyła khudy ludžik,
Pašu drobne štaleschka,
A te kamjenjate polka
S pilnej ruku kopaja.

Někotji pač w dalšchim kraju
Wikowajzy czahaju,
Jako pschedamarjo šprawni
Wschudze derje šnaci žu.

A hdžežtuli tych Waldensow
Žadny pschindže do zušby,
Bibliju wón wukhwaluje,
Bošoh' Boži horliwy.

Zedyn tajki pschedawasche
Knejške drohe debješki;
Jena wošebna jom' knjeni
Njeczast parlow wotkupi.

A hdž bēšche šaplacžila
S kupju wulzy špokojna,
Wuczahny wón hischcze knihi
S wikowaršoh' wacžoka.

To bēšche to pišmo šwjate
Testamenta noweho;
S lubym šlowom to ji šlicži
Jako pschidawš šadarmo.

„Kupisheže hej drohe parle
Jako pychu wošebnu —
Ale w tutych knihach macže
Barlu wjele krafnišchu.“

„Da wam pucže potašuje
Do krafnoty njebieškej; —
Tajkej' parle drohotneje
W žylym šwēcze nihdže nej!“ —

A wón džesche. — Wona wczipna
Cžitacz pocža w bibliji,
A čim dlēje na tym wosta,
Esso čim bóle šahori.

Psched šobu to Bože šlowo
Mješesche džen wote dnja,
A ho na to „jene nušne“
Dale bóle dohlada.

Pošledy ho roššwettlena
Tym Waldenskim pschisamknym,
A da šwjatnizu jim štwaricz
Sa wsche šwoje pjenješy.

Džesche, hdž ho druhe knjenje
S šlowu wijo džiwachu:
„Sa hym i Boha namakala
Barlu tu najkrafnišchu!“ *

Wschelake i bliska a i daloka.

— Wulka mokrota hrosny nadzije našchich ratarjow šanicžicž. Nje-
pschestawazy deschczik našchim polam čim bóle škodži, dokelž je
semja hižo wot šandženeho leta napita. We wschelach stronach
ludžo hischcze nejšbu bėrny dožadžecz mōhli. Žita ho hižo i blakami
lēhaja. Duž wschak ratarjo štoržo a šdychuju do pschichoda hladaja.
Schto pomha wscho mokrotanje? Mly dyrbinny pōšnacž, so je
wscha našcha próža podarmo, hdž Bōh tōn Knjes se šwojej
wschekomōžnej ruku našche džēlo njepožohnuje. Tajke pōšnacže
pač je tež našchemu narodej jara nušne; pschetož nješsu ludžo
w našchim čašu živi, kaž by žadny Bōh lubny Knjes w njebiešach
njebył, hje wscheje bohabojošče. Ze potom džiw, hdž tež Bōh
šwoje woblicžo wotwobrocži, so bychmy jeho hlōš šašlyšcheli: „Sa
hym tōn Knjes, twōj Bōh“, so bychmy t njemu šwoje wutroby
jašo wobrocžili? A njenu šhwatajmy i našchimi próštwami. Wón
mōže šam pomhacž, so by jašo čzople šlōncžko našche šahony
šhrēlo, so bychy pōlne plōdy rostke a šrawile. Našcha dženknišcha
njedžela rēla „Rogate“, t. r. proščeže. Haj proščeže a wam
budže date. Wot teje njedžele ho kōždu njedželu do našcheje
žyrkwineje modlitwy wošebita próštwu ja pōlne plōdy wobšamkuje.
Lubi kšchecžijenjo šthlicže hebi wajchej ruzy, hdž je šrudnej
wutrobu pschi wašchich polach štejicže a hladajče t njemu horje,
kotryž je prajil: „Wolaj ho te mni w čašu teje nušy, dha chzu
ja čze wumōž a ty dyrbišch mje šhwalicž.“ Šdž je modlitwa mōž
našchich wutrobow, potom tež Bōh tōn Knjes šwoje wucho t nam
nathila a modlitwy tych šwojich wušlyšchi.

— Šafiki hejm ho najšterje 17. meje rozpuščeži, hdž je
šwoje mnohe džēlo dokonjal. Šedny šakon, kotryž bēšche ho jemu
pschedpokožil, je wón do žyła šacžihnył, to je šakonški nacžik, po
kotrymž dyrbjachu ho na wyschiche šamoženje dawki dawacz.
W pošlednich dnjach ho i wjetšcha i tym šabjera, so mataj přenja
a druha komora wobšamknjenja, w kotrychž psches jene nejšbu,
wujednacž. Wošebje je njepšchesjenošcz w tym, hdže ma ho nowa
šejmownja w Draždžanach natwaricz, hacž ma ho štarošnata teraša
šđeržecz abo niž. Powšchitkownje pač mōžemy jenož i radošczu
wrōczjo hladacz na wuradžanja lētuscheho šejma, kotryž je našchemu
ludēj wschelake dobre šaknje pschinyšl. Pruski hejm pječža hacž
do 18. t. m. šhromadženy wostanje. W pošlednich dnjach je nušny
šakon wo dokhodach duchownych pschiwšal a nadžjomnje jōn tež
šejm knježtow pschivošnje. Ze wēcže wulki čaš, so ho našchim
pruskim duchownym psches wēšty šakon jich dokhody šarjaduja.
Wschitke druhe šastojnstwa šu w pošlednich lētach ho wot wysch-
nošcz derje šastarake, šamo duchowni dyrbjachu hischcze čžakacz.
Se šchodu je, so wyschnošcz šakonej njecha hundom do mozy
štipicz dacž, ale so wón hatte wot 1. haprleje 1899 placzivošcz
doštanje.

— Wulka radošcz, so dobre šerbiske wašchnja tam, hdž bēchu
wuške, jašo wotuczujaja. Šdž bēchu hižo w šandženym lēcže we
wjazorych šerbšich wšach jašo šapoczeli šerbšku meju šajicž, šmy
lēšča i wjele wjazy šerbšich wšow tu powješcz dostali, so tam
šerbška meja jašo steji. To je šhwalošne! Nadžjomnje budže
jich t lētū junu wjazy. Lubi Šerbja! šđeržmy a hajmy našche
dobre šerbiske wašchnja!

— Nowowōlby do franžowšeho šejma šu ho w pošlednim
tydženju mēle. Republikanarjo, kotryž na štronje nēcžišcheje wysch-
nošče steja, šu wulki dobytk pschi wōlbach čžinili. Monarchištojo,
kotryž ša postajenje šamoknježerstwa — monarchije — wustupuja,
šu podleželi. Duž žana nadžija njeje, so by ho w Franžowškej
w bližšchim čžahu republika wotštronila.

— Wójna mjes Schpaniskej a sjednoczenymi amerikanskimi statami je pokročila, haczrunje so hiščeze prajicj njeda, kotra strana dobudze. Pšchi Philippinlich kupach so Amerikanszy dobyli a schpaniske lódzje janiczili. Nowišča powjesej sažo dońdže, so so schpaniske lódzje na morju amerikanskim lódzam dobyčerszy napšhecziwo stupile. Na kupje Kuba, wo kotruz so w zylej wójnje jedna, so hiščeze nicžo wažneho stalo njeje. Amerikanszy hiščeze nješku samóhli swojich wojakow na kupiny brjóh stajicj. Duž bohuzel hiščeze nadžija njeje, so by wójna w bližšim čašku kónza dozpiła. K temu pšchindže, so w Schpaniskej kamej je njemer mjes ludom wudyril, kotryž mohł hiščeze strašnišči bywacj, hdyž bychu Schpaniszy we wójnje podleželi. Nadžijomnje druge wulkomozy w prawym čašku swoje mózne słowo porěča, so njeby k dołhim krejpshelecjam pšchischlo.

— Kat ludžo pšchivěru luda wuwužija, wo tym sažo jezěhowazy podawł šwědca: W Memmingu sud roboczana k 4 dnjam jastwa sašudzi. Tón běšče na pohrjebniščežu džěčowny kaschcz wurtył, je serjawnych kaschczownych hořdžow pjeršchězenje džěla a je pšchivěrnym ludžom jako brěd pšche widlišchěza pšchedawał.

Ši wopominanja wo saložkach snutskowneho mišionstwa.

Mat. 5, 1—12. Šbóžnych křwalenja.

W swojim přědowanju na horje, w kotrymž našch luby šbóžnik šhromadženemu ludej porjad swojeho njebjeskeho kralestwa poručuje a to smyšlenje pokasuje, kotrež dyrbi w stawach jeho kralestwa knježicj, darwa wón tež w šbóžnych křwalenjach pšchi spocžatku přědowanja rosjašujenje wo skutkach lubošče křchěčšijanskeje zyrkwje. Přenje: „Šbóžni so czi, kiž duchownje šhudzi so, pšchetož jich je to njebjeske kralestwo“, wupraji, šchto so wot teho žada, kiž šastupi do njebjeskeho kralestwa, a pokasuje š tym na mišionstwo mjes pohanam, šchto ma přědowacj a na cžo so šložicj. Šchwórtc: „Šbóžni so czi, kiž so hlódní a lačni po prawdošczi, pšchetož woni budža našhčeni“, móže bibliškemu towarštwu ja hešlo šlužicj. Wošme a pošlednje: „Šbóžni so czi, kiž prawdošče dla pšchěšchěhani budža; pšchetož jich je to njebjeske kralestwo“, našche woczi wobroczi na pšchěšchěhanych wěrybratrow w rospróščenju a jich pomoz: Gustav Adolfske towarštwu. A hdyž my pohladamy na snutskowne mišionstwo, namakamy bohate a dokladne ros- wučenje; nam pokasuje so nadawł, móž a msda škutkowanja snutskowneho mišionstwa.

„Šbóžni so czi šrudni, pšchetož woni budža trošchtowani.“ Šrudnych trošchtowacj je nadawł snutskowneho mišionstwa, tajkich, k kotrymž hewal trošcht zyrkwje njedóńdže. Šažkuliz wšchelaka je šrudoba jemje, wona žana njeje, ja kotruz pola Šesufa njeby rada, trošcht a pomoz namakacj byla. „Šbóže šem te mni wšchitzy, kiž wy špróžni a woběžeženi šče, ja chzu waš wofšchewicj“, praji tón šbóžnik (Mat. 11, 28), a snutskowne mišionstwo šteji w šlužbje tehole šlubjenja.

Šako Šesuf na swojim pučowanju pšches šwój lud a kraj „junkróč tych ludži wuhlada, běšche jemu žel tych šamych, pšchetož woni běchu šawutleni a rošhonjeni jako wowzy, kiž žaneho paštyrja nimaju.“ (Mat. 9, 36). Šow mašch najšlubšchu šrudobu a š dobom najšbóžnišči trošcht wofnamjenjeny. Žaneho paštyrja měč — to je we woczomaj teho šbóžnika najwjetšcha šchłoda jeho luda. Wjes paštyrja byč — je najšrudnišche ša cžłowjeka, šchtož móže byč. Wjes džěla, bjes štatofa, bjes štaršchich, bjes domišny byč je šle, ale bjes paštyrja byč je najšrudnišcha, najčžěšcha a tež naj- powšchittownišcha šrudoba, a sažo k Šesufowej paštyrškej wutrobje wukhowany byč, to je najšbóžnišči trošcht. W tym leži wulki nadawł snutskowneho mišionstwa: šawutlenych wofšchewicj a hladacj, abo rospróščenych hromadžicj w jeho wuštawach a towarštwach, pšchezo wodži jo to jene žadanje: šawutlenych a rospróščenych k dobremu paštyrjej wodžicj a pola njeho šžeržecj a jeho trošchta džělomnych ščžinicj.

Š tym nadawłom džěla na tyšazorej šrudobje šemje: na šhornych, na padawu šhorošč cžerpjazyh, na džěčoch, kiž štaršchiskeho hladanja paruja, na njeradženyh džěčoch, na mlodošczi, na jatych a š jastwa pušchčenyh, na šabłudženyh atd. — woni wšchitzy dyrbja trošchtowani byč pšches šlužbu šmilneje lubošče a jeje paštyrške powołanje.

„Šbóžni so czi, kiž cžicheje myšle so; pšchetož woni budža šemju wobšhynucj.“ W tym šłowje je šylnošč snutskowneho mišionstwa wuprajena. Wobšhynjenje šemje so nješmje šrošmiecj w myšli šwonkowneho wobšedženja moz, ale w myšli pšchewinjenja cžłowšchich wutrobow. Na šwonkowne wobšedženštwu so myšl snutskowneho mišionstwa njewobroczi, kaž tež niž na šwonkowne blyšchězenje. Šaž je našcha lutheršta zyrkej chžyla wot wšcheho špocžatku jednora, pšched šwětom njewidžena šlužobniza byč, tak tež so ša snutskowne mišionstwo nješlušcha šemju cžěšc a šhwalbu pytacj. Wona w ponižnošczi šwoju drohu cžehnje a dyrbi štajnje wopomnicj, so by hewal njemohł jeje knješ a mišchtr šwoje špodobanje na nim měč. Wona ša tym njesteji pošlady hromadžecj, hdyž tež wo pjeněšy prošy; snutskowne mišionstwo jich jenicžy ša nišu potreba. We wšchěch křwach, w šłowje a škutku a we wšchěm wašchju dyrbi podobnošcž teho šbóžnika na šebi nošhč a jenož ša tym štejecj, so by jeho mjeno na šemi pšchekrašnjene bylo. To je jeho pšcha, blyšchězenje a cžěšc; Šhryštušowe kraleštwu njeje wot teho šwěta, teho dla tež snutskowne mišionstwo na šwonkownu móž njedžywa, duž tež je šwonkownymi šbrědkami njedžěla, jeho móž je cžicha myšl.

Wě so dyrbi tež snutskowne mišionstwo wojujo wuštupowacj — wone ma wojuowacj pšchecziwo wopacžnym pšchecželam luda (šozialdemokratam), pšchecziwo powšchittownym hřcham, mjes kotrymž so wopištwu a njepóžčiwošcž najhóřšche. Šnutskowne mišionstwo ma tež šobu škutkoraž pšchi štatnym žiwjenju — pšchi dawanju šakonjow; někotry žohnowanja bohate šakon je hižo pod šwlišom snutskowneho mišionstwa do škutka šupil, n. pšch. njedžěški šakon; wot snutskowneho mišionstwa je nastork wušchol k šakonškim nacžškam pšchecziwo wopištwu a njepóžčiwoštwu, kotrež tola šažo abo pošdžišcho pláčiwošcž doštanjetej. Tež na tym poli snutskowne mišionstwo šwój wotwřnjeny šouz dozpije w tej měrje, w kotrež šwoju potajnu móž njěšaprěje abo njěšhubi; š nej pak móže hiščeze wjetšche dokonjecj: wona šamóže, šchtož žadyn šakon nje- dokonja, cžłowške wutrobje wujednacj a pšchewinječ.

Šeho móž je cžicha myšl, móž lubošče, kotraž so w Šesufu šjewi. Šhryštuš je jeho mišchtr, kotryž praji: „Wukřicje wote mje, pšchetož ja šym cžicheje myšle a š wutrobu ponižny“, (Mat. 11, 29). Wot njeho nawuřnjecze lubošč, kiž wšcho šnješe, wšcho wěri, wšcheho so nadžija, wšcho pšchecžěpi, nišdy njewupadnje. (1 Kor. 13, 7. 8.) Š teje moz wuhotowane šamóže woprawdže ša Bože kraleštwu dobywacj. Wone šnječzi a šhřewa šymne, šwjedžene wutrobje a wjedže je š cžichim wabženjom, hdyž tež druhdy po dołhim pšchecziwjenju štareho cžłowjeka, k měrje šyna Božeho, k temu wuřnaczu: „Šnježe, ty šy mje narěčžal a ja šym so dal narěčžecj; ty šy mje pšchemohł a šy dohly.“ (Šer. 20, 7.) Šajke so dobyčza lubošče, kotrež so w šlužbje cžicheho Šesufa dohdu.

Wšchitzy ryczerjo šmilneje lubošče, mužojo a žony snutskowneho mišionstwa, hdyžkuliz woni šwoje džělo dokonjachu, móžachu šwój žohnowanja bohate škutk jenož dokonjecj, dokelž so šo pola mišchtra lubošče, pola našcheho šbóžnika š jeho cžichej myšlu wuwučowali a wšchědnje š jeho pošnošcž nowu móž cžěpali. Šyle snutskowne mišionstwo je šwojej hištoriju a bohатыm ros- wivanju je njepowalny dopořas teho šłowa: „Czi, kiž so cžicheje myšle, budža šemju wobšhynucj.“

Měšchto k rosšpominanju.

Mašchi přjedomnižy so pšches te mjena njedželow po jutrach rjane jutrowne přědowanje džerželi. Čžesch-li wjedžecj, šchto je nam horjestačze Šhryštušowe do wulkeho wužitka pšchi- nješlo, nam to přenje dwě njedželi po jutrach prajitej: my wěryžy dyrbimy wšchitzy nowonarodžene džěczi Bože byč a řěfacj (Quasimodo- geniti); šemja a našcha wutroba dyrbitej pošnej byč dobroty teho Šnješa (Misericordias Domini). Šdyž so dale prašchěšch, šajka džakomnošcž na to šlušcha, to dwě pšchichodne njedželi prajitej: Wjšhajče Bohu, Šš. 66, 1, (Subilate); špěwajče temu Šnješej, Šš. 98, 1, (Cantate). Šraji-li pak šchto ja chžyl rad wjedžecj, šajke ma Bóh špodobanje na tym, dawatej pošlednej dwě mjeni to wotmošwjenje: Bóh wuřkšchich (Mogate); našcheho Boha šhwalicj, je křašna wěž, šajke šhwalenje je lubošne a rjane (Grandi).

(Wal. Šerberger.)